

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 044 306/98-2208
Signatura: bd7ds201

Oblastní pracoviště č. 4
Okresní pracoviště Tachov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Gymnázium, Tachov, Pionýrská 1370
Identifikátor zařízení:	600 009 955
IZO:	000 479 021
Ředitelka školy:	Ing. Lubora Rousová
Zřizovatel:	MŠMT ČR
Príslušný školský úřad:	Školský úřad Tachov, Pobřežní 140
Termín inspekce:	24. - 25. a 30. listopadu 1998
Inspektoři:	Mgr. Jarmila Mrázková Ing. Jan Aschenbrenner Mgr. Darina Motlíková Mgr. Karel Nováček
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě, ve znění pozdějších předpisů (zákon č 139/1995 Sb.) Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Výroční zpráva školy, Projekt šestiletého gymnázia, Hodnocení průběhu a výsledků experimentálního ověřování šestiletého projektu gymnázia, hospitační záznamy ředitelky školy a inspektorů, učební osnovy, tematické plány učitelů, plány předmětových komisí

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Gymnázium sídlí ve starší budově s přístavbou. Vedle 12 kmenových učeben je zřízeno 14 odborných pracoven, z toho 3 funkčně dobře vybavené laboratoře. Dále jsou zde kabinety, knihovna, kanceláře vedení školy a hospodářek, sborovna. V každém patře je místní telefon. Škola nemá tělocvičnu, výuka tělesné výchovy je zajištěna v tělovýchovné hale, sokolovně a na městském stadionu. Ve škole je posilovna a herna pro stolní tenis. Vybavení školy pomůckami a didaktickou technikou odpovídá potřebám výuky a požadavkům učebního plánu.

Žákovská a učitelská knihovna je soustředěna v jedné místnosti, obsahuje 4000 svazků, za poslední rok přibýlo do učitelské knihovny cca 200 svazků. Odborné publikace pro potřeby učitelů jsou uloženy i v příručních knihovnách kabinetů. Výpůjční doba je stanovena a žáci i učitelé služeb knihovny využívají.

Materiálně-technické podmínky školy jsou nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Škola je světlá, ve většině tříd jsou zajištěny dobré psychohygienické podmínky pro práci žáků i učitelů. V době konání inspekce bylo vždy v pondělí chladno, v dalších dnech se tepelné podmínky zlepšily. Rozvrh hodin a přestávek respektuje psychohygienické potřeby žáků a pracovníků. Pitný režim je zajištěn, žáci si mohou kupovat nápoje v automatu nebo mohou využít školní jídelnu, ve které mají k dispozici čaj. Prostorné chodby jsou zařízeny sedacím nábytkem a jsou žáky využívány k učení a diskusím během volna. Terasa v patře slouží v letních měsících k výuce výtvarné výchovy nebo k relaxaci. Prostředí školy je estetické a čisté. Úprava tříd je v některých případech strohá, neosobní. Výzdoba chodeb zvyšuje estetické prostředí a zároveň slouží jako zdroj informací.

Psychohygienické podmínky školy mají spíše nadprůměrnou úroveň.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výuka je zajištěna 31 pedagogickými pracovníky, z toho je 10 externistů. Pedagogičtí pracovníci školy v hlavním pracovním poměru mají vysokoškolské pedagogické vzdělání, v jednom případě vysokoškolské odborné vzdělání doplněné pedagogickým studiem. Čtyři vyučující jsou odborně způsobilí jen pro výuku na nižším stupni gymnázia (1. a 2. ročník). Výuka je odborně zajištěna, odborně způsobilá není pouze jedna vyučující německého jazyka a vyučující výtvarné výchovy.

Personální zajištění výuky má spíše nadprůměrnou úroveň.

4 Plnění učebních osnov

Originální učební plán a učební osnovy experimentálně ověřovaného studia v šestiletém gymnáziu byly schváleny MŠMT ČR pod č.j. 11 657/90-20.

Učební osnovy byly plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Ve školním roce 1997/98 prospělo s vyznamenáním 50 žáků, tj. 15 %, prospělo 266 žáků, tj. 79,40 %, neprospělo 17 žáků, tj. 5 %, 2 žáci nebyli klasifikováni, tj. 0,6 %. Při maturitních zkouškách z celkového počtu 62 žáků prospělo s vyznamenáním 20 žáků, neprospělo 5 žáků, z nichž opravnou zkoušku konali 3 žáci a všichni prospěli.

Výuka v jednotlivých předmětech preferovala encyklopedičnost vzdělávání. Probíhala většinou ve schématu prověřování učiva a následný výklad. Malá pozornost byla věnována motivaci, shrnutí se zpětnou vazbou a aktivizujícím metodám práce. Žáci dostali jen malý prostor k uplatnění vlastních názorů, k diskusi nad úkoly. Výuka neodpovídala cílům stanoveným v profilu absolventa v Projektu šestiletého gymnázia zejména v bodu 5: „Absolvent má větší zkušenost se samostatným studiem, s užíváním argumentů a protiargumentů v diskusi a s různou interpretací těžké problematiky. Má tím lepší předpoklady pro kritické hodnocení názorů a jevů. Osobní zkušenost se samostatnou i týmovou prací mu usnadňuje rozhodování, který typ práce bude pro něj do budoucna uspokojivější.“ Dle zápisu pedagogických rad se samostatná a týmová práce uplatňuje až

v seminářích v 5. a 6. ročníku. Základy pro schopnost diskuse, argumentace a různých metod získávání poznatků se žáci neučí postupně od nižších ročníků.

Anglický jazyk, německý jazyk

Výukové cíle byly stanoveny. Vyučující preferovali frontální způsob výuky. Převládaly učební činnosti zaměřené na prohlubování a procvičování mluvnických znalostí. Aktivity zaměřené na rozvíjení komunikativních dovedností byly zastoupeny pouze ojediněle. Stereotypnost vyučovacích metod a absence stimulačních prvků neaktivizovaly pozornost žáků a jejich zájem o výuku. Výuka byla po odborné stránce dobře zajištěna.

Ve výuce cizích jazyků byla dílčí pozitiva nad běžnou úroveň.

Český jazyk a dějepis

Výuka byla většinou vedena formou výkladu a prověřování učiva. V hodinách gramatiky bylo zařazeno i procvičování probrané látky. Způsoby aktivního rozvíjení vyjadřování žáků nebyly zařazeny. Výklad postupoval v logických souvislostech, byl odborně správný, občas přerušovaný otázkou. Dějepisné učivo bylo vykládáno v příčinných souvislostech, doplněno názornými ukázkami. Chyběl rozbor ukázek a vyvození závěrů žáky. Ve výuce literatury chyběly esteticko-výchovné cíle, těžiště práce bylo přesunuto na literárně historické znalosti. Výuka literatury neodpovídala pojetí osnov, nespočívala v práci s literárním textem a v jeho interpretaci žáky. Ve sledovaných hodinách byl text využit pouze jako ilustrace výkladu. Výchovné využití učiva zcela chybělo. Žáci pouze pasivně přijímali a zapisovali výklad učitele. Vyučující nevyužili možnosti získat od žáků zpětnou vazbu, jak pochopili učivo.

Maturitní písemné práce z českého jazyka měly zadaná zajímavá témata. Práce byly pečlivě opravené, hodnocení bylo obsažné, výstižné, klasifikace odpovídala úrovni prací. Maturitní témata k ústní zkoušce jsou stanovena pro literaturu i jazyk. V malé míře jsou zastoupeny úkoly sledující komunikativní dovednosti. Texty k maturitním zkouškám jsou velmi dobře zpracovány, je zde uplatněno i hledisko kontinuity v umění.

Výuka byla na velmi dobré odborné úrovni, nebyla však věnována pozornost aktivizujícím metodám, výchovné složce předmětu, rozvoji komunikativních dovedností, práci s textem a jeho interpretaci. Výuka českého jazyka a dějepisu má pozitiva a negativa zhruba v rovnováze.

Biologie a chemie

Pro výuku předmětů biologie a chemie je ve škole vytvořeno dobré materiální zázemí. Kabinety a odborné učebny jsou dostatečně vybaveny základními audiovizuálními a názornými pomůckami.

Metody práce výuky jsou odvislé od osobnosti vyučujících. Převládalo frontální pojetí výuky formou výkladu. Značná část učiva byla žákům diktována do sešitů. To snižuje efektivitu vyučovacího procesu, žáci jsou odkázáni jenom na pasivní přijímání výkladu. Po odborné stránce je vyučováno na velmi dobré úrovni. V některých hodinách biologie byly vhodně využívány názorné pomůcky. Vysoce efektivní bylo využití čtecí kamery.

Výuka předmětů biologie a chemie má velmi dobrou odbornou úroveň s nedostatky v metodice práce, lze ji hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

Matematika a fyzika

Oba předměty jsou vyučovány na vysoké odborné úrovni. Je používána správná matematická a fyzikální terminologie. Výuka je systematická a promyšlená. Při fyzice bylo

pro zvýšení názornosti využíváno vhodných demonstračních experimentů a z nich vyvozených závěrů. Výuka ve vyšších ročnících má spíše teoretické pojetí, což je do značné míry dáno obsahem a rozsahem tematických celků zařazených do učebního plánu šestiletého gymnázia. V nižších ročnících nebylo přizpůsobeno pojetí výkladu věkovým zvláštnostem mladších žáků, kteří nedostali možnost postupně rozvíjet své logické myšlení, prostorovou představivost, schopnost abstrakce, chápání fyzikálních jevů a souvislostí mezi nimi i ostatní matematické a fyzikální dovednosti na přiměřené teoretické úrovni bez zátěže stresu. Malá pozornost byla věnována motivaci a aktivizaci žáků v hodinách a vytváření celkově pozitivní atmosféry. Toto obojí je ve třídách nezbytné pro rozvoj vzájemné komunikace a spolupráce mezi vyučujícími a žáky.

Ve vyučování obou předmětů byla zjištěna dílčí pozitivita nad běžnou úroveň.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Ve všech sledovaných předmětech byla upřednostňována vzdělávací složka nad výchovnou. V Projektu šestiletého gymnázia je formulován profil absolventa. V bodu 6 má „osobnost absolventa disponovat větší samostatností při získávání informací“. Ve vlastní výuce ve škole však žáci většinou samostatně nepracovali. Stejně tak proklamované principy Projektu předpokládající vyšší kvalitu komunikace mezi žáky a mezi žáky a učiteli se ve výuce jednotlivých předmětů takřka neobjevily. Zlepšit úroveň komunikace je od roku 1994 stálým bodem hlavních úkolů na školní rok uváděných v zápisech pedagogických rad. Nejsou však stanoveny prostředky ke splnění tohoto cíle, termíny a způsob kontroly. Rozvoji osobnosti žáka zejména v oblasti hodnotových orientací a postojů nebyla věnována náležitá pozornost ani v humanitně zaměřených předmětech.

Výchovná část výchovně-vzdělávacího procesu má citelně slabá místa a je jí třeba věnovat zvýšenou pozornost.

7 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovné poradenství není zajištěno pracovníkem s potřebnou kvalifikací dle vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Po odchodu výchovné poradkyně do důchodu tuto funkci přechodně vykonává ředitelka školy. Shromáždí materiály k profesní orientaci žáků, ty jsou k dispozici v kabinetu výchovného poradenství.

Úkoly souvisejícími s primární prevencí drogových závislostí je pověřena učitelka občanské výchovy. V návaznosti na výuku se věnuje technikám primární drogové prevence, spolupracuje s aktivistkou ČSČK a organizuje besedy k této problematice. Je ve stálém kontaktu s okresní protidrogovou koordinátorkou.

Výchovné poradenství ve stávajícím náhradním řešení je výrazně nevyhovující.

Primární prevenci drog je věnována dostatečná pozornost, činnost v této oblasti vykazuje dílčí pozitivita nad běžnou úroveň.

ZÁVĚRY

Výuka ve sledovaných předmětech šestiletého gymnázia je na velmi dobré odborné úrovni. Zvolené metody práce však málo rozvíjejí osobnost žáků a tím plně neodpovídají proklamovaným cílům stanoveným v Projektu šestiletého gymnázia.

Výsledky dotazníku pro rodiče byly statisticky neprůkazné.

